

Grzegorz Trościński
Uniwersytet Rzeszowski

Anons kolejnego numeru „Tematów i Kontekstów” – *Staropolskie i oświeceniowe piśmiennictwo religijne. Swojskość i uniwersalizm*

W 2014 roku ukazał się pierwszy tematyczny numer „Tematów i Kontekstów” zatytułowany *Staropolskie i oświeceniowe piśmiennictwo religijne. Tematy – konwencje – tradycja*, poświęcony literackim spotkaniom z sacrum w dawnym piśmiennictwie. Zgromadził publikacje uczonych z wielu ośrodków naukowych w Polsce, prezentujących różnorodne zainteresowania, a także profile badawcze i metodologie, którzy podjęli szereg istotnych tematów, uzupełniając tym samym wiedzę o staropolskim i oświeceniowym piśmiennictwie religijnym. Wśród poruszanych problemów znalazły się zagadnienia poświęcone przekładom i inspiracjom biblijnym, poetyckim modlitwom, medytacjom, pieśniom religijnym, zakonnemu piśmiennictwu i autorom z określonych kręgów konfesyjnych, kaznodziejstwu, religijności sarmackiej oraz relacjom wiary i rozumu.

W zapowiadanym szóstym numerze naszego czasopisma chcielibyśmy kontynuować podjęte zagadnienia, a jednocześnie przyjąć profil studiów ukierunkowanych na odkrywanie, analizowanie i opisywanie w dawnym piśmiennictwie religijnym tego, co swojskie, rodzime, czyli szeroko przejawiające się w różnorodnych formach polskiej religijności sarmackiej, katolickiej, czy związane z odłamami chrześcijaństwa na ziemiach I Rzeczypospolitej, wyrażające się w bogatym ilościowo piśmiennictwie religijnym. Tej zawężonej optyce towarzyszyć będzie, mniemamy, dalsze stopniowe rozpoznawanie uniwersaliów, w których kontekście funkcjonują tematy, motywy staropolskiego i oświeceniowego piśmiennictwa religijnego. Ukazywanie złożonych form dziedzictwa chrześcijańskiego utrwalonego w tekstach kultury, w tym literatury, licznych konwencji wypracowanych w obrębie tradycji chrześcijańskiej, stanowi podstawowe zadanie literaturoznawców zajmujących się interesującym nas obszarem literatury, tym

bardziej że właśnie z rodzimych odmian kultury wyrasta to, co jest zarazem – to zrozumiałe – i odrębne, swojskie, narodowe, etniczne, i uniwersalne w złożonym paradygmacie kultury globalnej, szczególnie w relacjach człowiek – sacrum, podlegających zrytualizowaniu, mających, jak dowodzą antropolodzy, wiele cech wspólnych. Wzajemne odniesienia rodzimości i uniwersalizmu znaczone sympatią i antypatią, uświadamianym i niekontrolowanym przenikaniem kultur, ujawniające się na terenie piśmiennictwa religijnego, stanowią obszar wymagający wciąż pogłębionej refleksji.

**The Invitation to Publish in Sixth Issues
of „Tematy i Konteksty” entitled *Old-Polish and 18th Century
Religious Literature. Homeliness and Universalism***

Summary

In 2014 was published a volume of „Themes and Contexts” dedicated Old-Polish and 18th Century Religious Literature. In the sixth issue of our journal we would like to continue that topic. We are interested in exploring, analyzing and describing the phenomena of homeliness and universality in a former religious literature.

Key words:

former religious literature, Old-Polish literature the Age of Enlightenment, religious literature, „Themes and Contexts”

Słowa kluczowe:

dawne piśmiennictwo religijne, literatura staropolska, oświecenie, literatura religijna, „Tematy i Konteksty”